
ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

DOI: 10.25140/2410-9576-2021-1(22)-59-70

УДК 338.49:330.342

JEL Classification: L10, P00

Дмитро Котелевець

кандидат економічних наук, докторант

Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая (Київ, Україна)

E-mail: d.kotelevets21@gmail.com. ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7778-6038>**РОЛЬ ІНФРАСТРУКТУРИ В РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ**

Анотація. У статті проведено дослідження ролі інфраструктури в розвитку економічних систем. Це було здійснено на основі вивчення сутності категорії «інфраструктура», що реалізовано за допомогою проведення ґрунтового аналізу наявних у науковій літературі концептуальних підходів до розгляду змісту цієї дефініції. Систематизація таких підходів, їх аналіз дозволили констатувати важливість інфраструктури для розвитку економічних систем, її універсальний та унікальний характер, що зумовлює складність її дослідження. У статті розглянуто сутність інфраструктурного забезпечення як окремої дефініції, виокремлено два підходи до розгляду змісту такого забезпечення. Також встановлено, що таке забезпечення є невід'ємною складовою розвитку економічних систем, що актуалізує питання його удосконалення, модернізації з метою формування умов для розвитку окремих типів економічних систем.

Ключові слова: інфраструктура; економічна система; інфраструктурне забезпечення; економічний процес; національна економіка.

Табл.: 1. Бібл.: 24.

Постановка проблеми. Економічні системи за своєю природою є складними об'єктами дослідження, оскільки їхній розвиток залежить від значної кількості чинників, умов для функціонування окремих їхніх компонентів, особливостей розвитку інституційного середовища, у якому такі системи розвиваються [20; 21]. Частина з окреслених факторів є об'єктивними й формуються, розвиваються та змінюються постійно, незалежно від особливостей функціонування окреслених системи. Складність розвитку економічних систем також пояснюється активною взаємодією між різними типами таких систем, що, у свою чергу, формує тісний зв'язок між ними і зміни в межах однієї системи здебільшого приводять до трансформацій і інших системи.

Важливу роль у розвитку економічних систем відіграє їхня інфраструктура, яка є невід'ємною складовою функціонування будь-якої системи і тим самим також впливає на її розвиток. Унікальність інфраструктури економічної системи полягає в тому, що її функціонування є об'єктивним, необхідним, а саму інфраструктуру досить часто можна розглядати як окремий цілісний об'єкт дослідження, до складу якого входить значна кількість підсистем різної природи. Складна природа економічних систем вимагає і наявності їхньої складної, багатокomпонентної інфраструктури. Саме така ситуація актуалізує проведення нових досліджень у сфері функціонування інфраструктури для розвитку економічних систем, обґрунтування нових теоретичних та поглиблення вже сформованих методичних і прикладних положень її розвитку.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливість ролі інфраструктури в розвитку економічних систем сприяло зростанню інтересу науковців до проведення відповідних досліджень у цій сфері. Зокрема, теоретичні аспекти визначення сутності інфраструктури та особливостей її функціонування у своїх роботах розглядали такі вчені: І. Бойчик, М. Бутко, Б. Брунець, І. Рекуненко, М. Дубина, С. Сонько, В. Ільчук та ін.

Прикладні аспекти функціонування та розвитку інфраструктури в межах окремих економічних, фінансових систем досліджувалися в роботах таких науковців: У. Бережицька, О. Гуменюк, А. Іванова, М. Коваленко, М. Мамчин, А. Жаворонок, К. Шапошников, А. Савощенко, О. Тімарцев, І. Чуницька, С. Шкарлет, А. Тарасенко та ін.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Попри досить значну кількість наукових робіт у сфері функціонування інфраструктури, її ролі в розвитку економічних систем, зокрема, національної економіки, актуальними залишаються питання щодо поглиблення теоретичних положень для розвитку такої інфраструктури, враховуючи змінність ендогенного середовища, у якому функціонують економічні системи, змінність базових принципів функціонування економічних суб'єктів.

Мета статті є поглиблення теоретичних положень щодо обґрунтування ролі інфраструктури в розвитку економічних систем.

Виклад основного матеріалу. Розвиток будь-якої економічної системи нині неможливий без функціонування її інфраструктури або наявності відповідного інфраструктурного забезпечення. Роль інфраструктури в забезпеченні якісного розвитку окреслених типів систем є об'єктивною. Розбудова будь-якого економічного об'єкта неможлива без зміни його інфраструктури. Саме інфраструктура за своєю природою є основою для активізації розвитку економічних систем, окремих їхніх підсистем та елементів. Розглянемо більш детально сутність цього явища.

З етимологічного погляду слово «інфраструктура» складається з двох частин: *infra-*, що з латинської мови означає «під, нижче», та *structure* – структура. Таким чином, можна стверджувати, що в дослівному перекладі інфраструктура – це те, що знаходиться «під структурою». У цьому випадку сам термін «структура» доцільно розглядати в ширшому сенсі, як певну систему, об'єкт, а не лише як композиційну, ієрархічну модель взаємодії між різними компонентами.

Уперше термін «інфраструктура» було запроваджено для позначення об'єктів і споруд, які забезпечували нормальне функціонування збройних сил, а із середини 50-х років ХХ ст. широко використовується в економічній і політичній літературі. В економічній літературі цей термін почав використовуватися наприкінці 40-х років ХХ ст. для визначення комплексу галузей господарювання, що обслуговують промислове та сільськогосподарське виробництво [23, с. 25]. Отже, походження терміна «інфраструктура» є практичним, тобто обумовлено реальним розвитком окремих систем, що лише підкреслює прикладний характер

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

інфраструктури та її важливу роль у розвитку економічних систем різної природи, конкретних галузей національного господарства та окремих суб'єктів підприємницької діяльності. Саме така універсальність, з одного боку, та унікальність, з іншого боку, зумовлюють складність пізнання досліджуваного явища, що, у свою чергу, привело до появи значної кількості теоретичних напрацювань у частині розуміння сутності інфраструктури. Погоджуємося з позицією У. Бережницької, яка, досліджуючи питання інфраструктурного забезпечення політики розвитку малого та середнього бізнесу, зауважує, що «термін «інфраструктура» притаманний будь-якій системі, його економічний зміст мав би бути зрозумілим в умовах сьогодення всім. Проте велике різноманіття трактувань цієї категорії, зважаючи на ті чи інші підходи і бачення, зокрема надто широке коло поглядів із наукового обґрунтування інфраструктури предметно в політиці сприяння розвитку малого та середнього бізнесу, породжує низку теоретико-прикладних проблем щодо дієвості та ефективності системи підтримки МСП і, звісно, актуалізує це дослідження [1, с. 31]. Таким чином, розглянемо сформовані в наукових роботах концепції розгляду сутності інфраструктури як наукової категорії та окремого економічного об'єкта вивчення. Спектр таких підходів представлений у таблиці.

Аналізуючи інформацію економічних словників та енциклопедій, в яких розглядається сутність категорії «інфраструктура», зазначимо, що в переважній більшості випадків цю категорію запропоновано розглядати як сукупність галузей та видів діяльності, що обслуговують економіку, виробництво (транспорт, зв'язок, комунальне господарство, загальна і професійна освіта, охорона здоров'я та ін.) [14]. Проте, наприклад, в Універсальному словнику енциклопедії під інфраструктурою також пропонують розуміти сукупність основних установ та інститутів, необхідних для функціонування економіки й суспільства [18].

Результати аналізу сформованих у таблиці наукових підходів до розгляду сутності категорії «інфраструктура» дозволяє констатувати наявність значної кількості різних концепцій щодо її трактування. Це лише підтверджує складність вичерпного визначення змісту досліджуваної дефініції, враховуючи її природу, об'єктивність існування та необхідність розвитку для забезпечення функціонування інших економічних систем.

Зазначимо, що інфраструктура з наукового погляду є категорією універсальною, оскільки використовується в різних науках. Відповідно, у кожному науковому напрямку сформувалася власна система категорій, яку використовують для дослідження ролі інфраструктури в розвитку тих або інших об'єктів, що вивчаються. В економічній науці сьогодні вже існує значний перелік дефініцій, які активно використовуються вченими в процесі пізнання особливостей функціонування інфраструктури в межах окремих господарських систем. До їх числа варто віднести такі: «інфраструктура», «інфраструктурне забезпечення», «інфраструктурний потенціал», «виробнича інфраструктура», «ринкова інфраструктура» та ін.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Таблиця 1

Концептуальні підходи до розгляду сутності категорії «інфраструктура»

Визначення	Автор, джерело
1	2
Інфраструктура є сектором економіки загального призначення, тобто її елементи можуть рівною мірою використовуватись усіма суб'єктами ринкових відносин: від підприємств малого бізнесу до транснаціональних корпорацій будь-якої галузевої належності і виду діяльності, а також державних інституцій [2, с. 37]	Бойчик І. М. Ринкова інфраструктура: сутність та характеристика. <i>Сталий розвиток економіки</i> . 2013. № 3. С. 34-41.
Інфраструктура – єдина цілісна система, в основу якої закладено функцію забезпечення виробничої та невиробничої сфер діяльності людини з метою досягнення максимально можливого економічного ефекту з урахуванням моральних та духовних благ населення, охорони здоров'я та забезпечення умов охорони та відтворення навколишнього середовища [3, с. 377].	Брунець Б. Р. Сутність означення поняття інфраструктура. <i>Науковий вісник НЛТУ України</i> . 2012. Вип. 22.5. С. 372-377.
Інфраструктура – це сукупність елементів, які забезпечують безперервне функціонування взаємозв'язків об'єктів і суб'єктів соціально-економічної системи [4, с. 54]	Гринберг Р. Постсоюзное экономическое пространство: коллизии и сценарии развития. <i>Российский экономический журнал</i> . 1996. № 10. С. 53–60.
Інфраструктура в теорії ринку означає комплекс ринкових інститутів, що забезпечують взаємозв'язок основних макроекономічних потоків. Іншими словами, інфраструктура – це комплекс галузей господарства, що обслуговують виробництво [5, с. 56]	Гуменюк О. О. Інфраструктурне забезпечення функціонування агропромислового ринку. <i>Інноваційна економіка</i> . 2013. № 3. С. 56-61.
Інфраструктура – сукупність підсистем, служб, підприємств, допоміжних ланок і установ, які опосередковують, прискорюють та полегшують укладання і виконання ринкових угод. Ринкова інфраструктура – система каналів зв'язку, через які переміщуються матеріальні, людські та фінансові ресурси, відбувається їхній перерозподіл в економіці [8, с. 164]	Іванова А. М. Генезис поняття «інфраструктура ринку споживчих товарів». <i>Формування ринкових відносин в Україні</i> . 2011. № 4 (119). С. 164-168.
Інфраструктура – сукупність елементів, які забезпечують безперебійне функціонування взаємозв'язків об'єктів і суб'єктів даної системи. З цього визначення випливає, що інфраструктура як певна підсистема в іншій системі покликана забезпечити діяльність взаємозв'язків між елементами власне системи, до яких належать її об'єкти і суб'єкти, та певним чином регулювати, впорядковуючи взаємодію всіх елементів [9, с. 303]	Коваленко М. Є. Концепція інфраструктури у фінансовому секторі економіки. <i>Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України</i> . 2006. Т. 16. С. 298–306.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ*Продовження таблиці 1*

1	2
Інфраструктура – це сукупність складових частин будь-якого об'єкта, що мають підпорядкований (допоміжний) характер і забезпечують умови для нормальної роботи об'єкта в цілому [7]	Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. С. Ф. Покропивного. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Київ: КНЕУ, 2001. 528 с.
Інфраструктура – це сукупність складових частин якого-небудь об'єкта, які мають підпорядкований допоміжний характер та забезпечують умови для нормальної діяльності об'єкта загалом. [10, с. 455]	Мамчин М. М., Жагалак І. І., Добуш Ю. Я. Тенденції розвитку інфраструктури українського села. <i>Вісник Національного університету «Львівська політехніка»</i> . 2007. № 594. С. 455-460.
Інфраструктура – сукупність елементів (інститутів, установ, організацій, технологій, норм, систем), що забезпечують, регулюють та створюють умови для нормального, безперервного, багаторівневого функціонування господарських взаємозв'язків та взаємодії об'єктів та суб'єктів ринкової економіки та руху товарно-грошових потоків [12, с. 61]	Рекуненко І. І. Науково-методичні аспекти дослідження поняття «інфраструктура» як економічної категорії. <i>Економіка и управление</i> . 2012. № 3. С. 57-62.
Інфраструктура – це сукупність видів діяльності та відповідних суб'єктів, зайнятих обслуговуванням суспільного виробництва [13]	Савощенко А. С. Інфраструктура товарного ринку: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2004. 336 с.
Інфраструктура як складова економіки являє собою сукупність суб'єктів господарювання і специфічних акумульованих на певній території об'єктів загальноекономічного призначення, які задовольняють матеріальні, духовні і соціальні потреби людини шляхом надання усього комплексу послуг з метою створення загальних умов для ефективного функціонування процесу суспільного відтворення і нормальної життєдіяльності людини [15, с. 88]	Сонько С. П., Скринько М. М. Інфраструктура в умовах транзитивної економіки: монографія. Харків: Екограф, 2004. 256 с.
Інфраструктуру – органічна й упорядкована єдність взаємопов'язаних структурних складників, здатну забезпечити в реальній дійсності та в перспективі безперервне функціонування взаємозв'язків суб'єктів і об'єктів соціально-економічної системи та через виконання певних функцій включатися в забезпечення суспільного розвитку [19, с. 252].	Чуницька І. І. Інфраструктура фінансового ринку України: поняття, функції та еволюція статусу. <i>Бізнес Інформ</i> . 2014. № 9. С. 248–253.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ*Продовження таблиці 1*

1	2
Інфраструктура є обов'язковим компонентом будь-якої цілісної економічної системи. При цьому найістотнішою її ознакою є її роль у створенні загальних передумов відтворювального процесу, загальних умов зростання суспільного виробництва й прогресу. Розгляд виробничих відносин з погляду відносин власності в найзагальнішому вигляді дає уявлення про економічну природу інфраструктури. З погляду матеріально-речовинного змісту інфраструктура відображає продуктивні сили, а з погляду суспільної форми – виробничі відносини [17, с. 62-63].	Тімарцев О. Ю., Маковецький С. О. Методичні аспекти реструктуризації інфраструктури підприємства великого міста промислового регіону. <i>Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики</i> . 2008. № 2 (2). С. 57-78.
Інфраструктура – складна, динамічна система, елементи якої мають спільну мету діяльності, яка полягає у формуванні та реалізації заходів з метою створення передумов функціонування певного явища, об'єкта, процесу, тобто сприяння розвитку іншої системи [24, с. 34]	Dubyna M. The scientific approach to the identification of the essence of the category «infrastructure». <i>Problems and prospects of economics and management</i> . 2015. № 1 (1). Pp. 31-36.

Джерело: складено автором

В економічних дослідженнях можна виокремити декілька підходів до використання категорії «інфраструктура», крім оперування загальними дефініціями, які наведені вище:

1) розгляд інфраструктури в контексті функціонування іншої економічної системи, а саме: «туристична інфраструктура», «транспортна інфраструктура», «інфраструктура фінансового ринку», «інфраструктура сільського господарства», «телекомунікаційна інфраструктура», «екологічна інфраструктура» тощо. У такому випадку окреслені види інфраструктури розглядаються як окремі складні економічні системи, яким притаманні власні принципи функціонування і розвитку, властивості та функції;

2) розгляд інфраструктури в контексті дослідження окремих економічних процесів та сфер, які є загальними для галузей національного господарства. У такому випадку використовуються такі категорії, як «інвестиційна інфраструктура», «інноваційна інфраструктура», «інституційна інфраструктура», «соціальна інфраструктура» і т. ін.;

3) розгляд окремих видів інфраструктури в контексті дослідження інших економічних систем (галузей господарства). Наприклад, «транспортна інфраструктура сільського господарства», «інноваційна інфраструктура туристичної галузі», «інституційна інфраструктура банківської системи»;

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

---

4) розгляд інфраструктури в межах окремих просторових економічних систем, наприклад, «інфраструктура національної економіки», «інфраструктура регіонів». У цьому контексті також прийнято розглядати окремі види інфраструктури та їхню роль у розвитку зазначених систем («транспортна інфраструктура регіонів»).

Розглянемо більш детально зміст категорії «інфраструктурне забезпечення». Ця дефініція сьогодні доволі часто використовується у процесі вивчення ролі інфраструктури в розвитку господарських систем, інколи її ототожнюють з категорією «інфраструктура», що актуалізує і питання розуміння її сутності. Загалом термін «забезпечення» є простим для розуміння і за своїм змістом полягає у формуванні певних умов для задоволення потреб економічних суб'єктів, реалізації окремого процесу, підтримки функціонування і розвитку систем. Цілком погоджуємося з позицією С. Шкарлета, М. Дубини та А. Тарасенка, що забезпечення – процес задоволення потреб певного суб'єкта, зокрема й економічного, створення належних умов для якісного розвитку такого об'єкта в майбутньому. Забезпечення є базовою функцією інфраструктури, оскільки вся діяльність останньої спрямована на підтримку основних процесів виробництва, обміну, розподілу та споживання, що відбуваються в межах функціонування економічного об'єкта, який досліджується. Відповідно, інфраструктурне забезпечення – процес забезпечення інфраструктурними послугами основних потреб економічного об'єкта, що сприяють його діяльності, ефективному функціонуванню та інтенсифікують його розвиток [6; 11; 16; 22, с. 38]. Отже, інфраструктурне забезпечення можна розглядати, використовуючи два підходи:

1) статичний підхід – інфраструктурне забезпечення являє собою сукупність сформованих інфраструктурних об'єктів, відповідних галузей, інших систем, які впливають на розвиток окремих видів економічних систем;

2) динамічний підхід – інфраструктурне забезпечення – процес формування умов (інших об'єктів, систем) для розвитку окремих видів інфраструктури в межах функціонування економічних систем.

У реальності при функціонуванні будь-якої економічної системи завжди вже існує певна система інфраструктурного забезпечення, яка допомагає такій системі розвиватися. Проте і саме інфраструктурне забезпечення також потребує розвитку, зміни, оновлення, модернізації у зв'язку з новими змінами в зовнішньому середовищі, у якому функціонує конкретна економічна система. Це відповідно вимагає розробки та реалізації певного механізму розвитку такого виду забезпечення.

Висновки і пропозиції. Інфраструктура відіграє одну з ключових ролей у розвитку економічних систем різних рівнів. Саме це ускладнює процес пізнання цієї категорії та опису її змісту. Проведений аналіз наукових концепцій щодо розгляду сутності інфраструктури дозволяє констатувати наявність різних поглядів науковців на зміст цієї категорії. Така ситуація обумовлюється як універсальністю інфраструктури, яка полягає в її існуванні в будь-якій економічній системі, так і її унікальністю, оскільки для кожної такої системи є своя система інфраструктури,

---

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

сутність та структура якої залежить від специфічних ознак основної системи, для якої існує інфраструктура. Встановлено також, що складність пізнання інфраструктури та її ролі в розвитку економічних систем полягає в тому, що і таку інфраструктуру, у свою чергу, також можна розглядати як складну систему, для якої притаманними є складність побудови, власні функції та принципи розвитку.

Проведення детального аналізу наукових робіт, у яких вивчаються питання функціонування та розвитку інфраструктури окремих господарських систем, дозволило встановити існування сформованої системи наукових категорій, які активно використовуються науковцями під час проведення відповідних досліджень у цій сфері. До їх числа віднесено такі: «інфраструктура», «інфраструктурне забезпечення», «інфраструктурний потенціал», «виробнича інфраструктура», «ринкова інфраструктура» та ін. У статті також детально розглянуто окремі наукові концепції щодо використання категорії «інфраструктури», які трапляються в наукових працях, а саме: розгляд інфраструктури в контексті функціонування іншої економічної системи; розгляд інфраструктури в контексті дослідження окремих економічних процесів та сфер, які є загальними для галузей національного господарства; розгляд окремих видів інфраструктури в контексті дослідження інших економічних систем; розгляд інфраструктури у межах окремих просторових економічних систем.

Розгляд сутності категорії «інфраструктурне забезпечення» дозволило встановити відмінність її від дефініції «інфраструктура» та виокремити два підходи до її розгляду: статичний (інфраструктурне забезпечення являє собою сукупність сформованих інфраструктурних об'єктів, які впливають на розвиток окремих видів економічних систем) та динамічний (процес формування умов для розвитку окремих видів інфраструктури в межах функціонування економічних систем). Це дає змогу констатувати важливість пізнання трансформаційних процесів в інфраструктурному забезпеченні розвитку економічних систем, необхідність розробки та реалізації заходів щодо його удосконалення з метою формування умов для розвитку окремих економічних систем.

Список використаних джерел

1. Бережницька, У. Б. Інфраструктурне забезпечення політики розвитку малого та середнього бізнесу: теоретичний аспект / У. Б. Бережницька // *Інфраструктура ринку*. – 2021. – Вип. 54. – С. 31-36.
2. Бойчик, І. М. Ринкова інфраструктура: сутність та характеристика / І. М. Бойчик // *Сталий розвиток економіки*. – 2013. – № 3. – С. 34-41.
3. Брунець, Б. Р. Сутність означення поняття інфраструктура / Б. Р. Брунець // *Науковий вісник НЛТУ України*. – 2012. – Вип. 22.5. – С. 372-377.
4. Гринберг, Р. Постсоюзное экономическое пространство: коллизии и сценарии развития / Р. Гринберг // *Российский экономический журнал*. – 1996. – № 10. – С. 53-60.
5. Гуменюк, О. О. Інфраструктурне забезпечення функціонування агропромислового ринку / О. О. Гуменюк // *Інноваційна економіка*. – 2013. – № 3. – С. 56-61.
6. Дубина М. В. Сутність та система інфраструктури кредитного ринку України / М. В. Дубина, О. В. Шишкіна // *Наукові записи Інститут законодавства Верховної Ради України*. – 2017. – № 4. – С. 80-86.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

7. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. С. Ф. Покропивного. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – Київ : КНЕУ, 2001. – 528 с.
8. Іванова, А. М. Генезис поняття «інфраструктура ринку споживчих товарів» / А. М. Іванова // *Формування ринкових відносин в Україні*. – 2011. – № 4 (119). – С. 164-168.
9. Коваленко, М. Є. Концепція інфраструктури у фінансовому секторі економіки / М. Є. Коваленко // *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*. – 2006. – Т. 16. – С. 298-306.
10. Мамчин, М. М. Тенденції розвитку інфраструктури українського села / М. М. Мамчин, І. І. Жагалак, Ю. Я. Добуш // *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. – 2007. – № 594. – С. 455-460.
11. Прокопенко, В. Ю. Кредитна інфраструктура: особливості визначення сутності категорії / В. Ю. Прокопенко, М. В. Дубина // *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. – 2015. – Вип. 1 (45); Т. 1. – С. 209-212.
12. Рекуненко, І. І. Науково-методичні аспекти дослідження поняття «інфраструктура» як економічної категорії / І. І. Рекуненко // *Економіка и управління*. – 2012. – № 3. – С. 57-62.
13. Савощенко, А. С. Інфраструктура товарного ринку : навч. посіб. / А. С. Савощенко – Київ : КНЕУ, 2004. – 336 с.
14. Словник іншомовних слів / за ред. О. С. Мельничука. – 2-е вид., випр. і доп. – Київ : Гол. ред. «Укр. рад. енци.» (УРЕ), 1985. – 966 с.
15. Сонько, С. П. Інфраструктура в умовах транзитивної економіки : монографія / С. П. Сонько, М. М. Скринько – Харків: Екограф, 2004. – 256 с.
16. Тарасенко, А. В. Наукові підходи до ідентифікації сутності категорії «інфраструктура сільського господарства» / С. П. Сонько, М. М. Скринько // *Управління розвитком*. – 2016. – № 1 (138). – С. 120-127.
17. Тімарцев, О. Ю. Методичні аспекти реструктуризації інфраструктури підприємства великого міста промислового регіону / О. Ю. Тімарцев, С. О. Маковецький // *Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики*. – 2008. – № 2 (2). – С. 57-78.
18. Універсальний словник-енциклопедія / редкол.: Т. І. Березюк, М. Г. Железняк (відп. ред.), Л. В. Журило, О. С. Іщенко, Р. Г. Кацалап та ін. НАН України; Інститут енциклопедичних досліджень. – Київ : Академперіодика, 2015. – 252 с.
19. Чуницька, І. І. Інфраструктура фінансового ринку України: поняття, функції та еволюція статусу / І. І. Чуницька // *Бізнес Інформ*. – 2014. – № 9. – С. 248-253.
20. Шапошников, К. С. Вплив інституційного середовища на інноваційний розвиток економіки регіону / К. С. Шапошников // *Причорноморські економічні студії*. – 2018. – Вип. 29. – С. 34-36.
21. Шапошников, К. С. Телеологічні підходи до корпоративного управління: творчість та креативність / К. С. Шапошников // *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. – 2010. – Вип. 17. – С. 67-70.
22. Шкарлет, С. М. Організаційно-інфраструктурне забезпечення розвитку сільського господарства України / С. М. Шкарлет, М. В. Дубина, А. В. Тарасенко – Чернівці : ЧНТУ, 2016. – 208 с.
23. Шмига, О. О. Інфраструктурне забезпечення ефективного розвитку ринку продукції АПК : дис. ... канд. екон. наук / Тернопільська академія народного господарства. – Тернопіль, 2004. 284 с.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

---

24. Dubyna, M. The scientific approach to the identification of the essence of the category «infrastructure» / M. Dubyna // *Problems and prospects of economics and management*. – 2015. – № 1 (1). – Pp. 31-36.

References

1. Berezhnytska, U.B. (2021). Infrastrukturne zabezpechennia polityky rozvytku maloho ta serednoho biznesu: teoretychnyi aspekt [Infrastructural support of the policy of the small and medium business development: theoretical aspect]. *Infrastruktura rynku – Market infrastructure*, 54, 31-36 [in Ukrainian].
2. Boichyk, I.M. (2013). Rynkova infrastruktura: sutnist ta kharakterystyka [Market infrastructure: essence and characteristics]. *Stalyi rozvytok ekonomiky – Sustainable economic development*, (3), 34-41 [in Ukrainian].
3. Brunets, B.R. (2012). Sutnist oznachennia poniattia infrastrukturav [The essence of the definition of infrastructure]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy – Scientific Bulletin of NLTU of Ukraine*, 22.5, 372-377 [in Ukrainian].
4. Hrynberh, R. (1996). Postsoiuznoe ekonomicheskoe prostranstvo: kollizii i stsenarii razvitiia [Post-Union Economic Space: Conflicts and Development Scenarios]. *Rossiiskii ekonomicheskii zhurnal – Russian Economic Journal*, (10), 53–60 [in Ukrainian].
5. Humeniuk, O.O. (2013). Infrastrukturne zabezpechennia funktsionuvannia ahropromyslovoho rynku [Infrastructural support of the agro-industrial market]. *Innovatsiina ekonomika – Innovative economy*, (3), 56-61 [in Ukrainian].
6. Dubyna, M.V., & Shyshkina, O.V. (2017). Sutnist ta systema infrastruktury kredytnoho rynku Ukrainy [The essence and the system of the credit market infrastructure of Ukraine]. *Naukovi zapysy Instytut zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy – Scientific records of the Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine*, (4), 80-86 [in Ukrainian].
7. Pokropyvnoi, S.F. (Ed.). (2001). *Ekonomika pidpriemstva [Economics of the enterprise]*. (2nd ed.). KNEU [in Ukrainian].
8. Ivanova, A.M. (2011). Henezys poniattia „infrastruktura rynku spozhyvchykh tovariv” [Genesis of the concept of "infrastructure of the consumer goods market"]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini – Formation of market relations in Ukraine*, 4(119), 164-168 [in Ukrainian].
9. Kovalenko, M.Ye. (2006). Kontseptsiia infrastruktury u finansovomu sektori ekonomiky [The concept of infrastructure in the financial sector of the economy]. *Problemy i perspektyvy rozvytku bankivskoi systemy Ukrainy – Problems and prospects of development of the banking system of Ukraine*, 16, 298–306 [in Ukrainian].
10. Mamchyn, M.M., Zhahaliak, I.I., & Dobush, Yu.Ya. (2007). Tendentsii rozvytku infrastruktury ukrainskoho sela [Trends in the development of the Ukrainian rural infrastructure]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politehnika» – Bulletin of the National University «Lviv Polytechnic»*, (594), 455-460 [in Ukrainian].
11. Prokopenko, V.Yu., Dubyna, M.V. (2015). Kredytna infrastruktura: osoblyvosti vyznachennia sutnosti katehorii [Credit infrastructure: features of defining the essence of the category]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya «Ekonomika» – Scientific Bulletin of Uzhgorod University. «Economics» series*, 1(1(45)), 209-212 [in Ukrainian].
12. Rekunenka, I.I. (2012). Naukovo-metodychni aspekty doslidzhennia poniattia «infrastruktura» yak ekonomichnoi katehorii [Scientific and methodological aspects of the study of the concept of «infrastructure» as an economic category]. *Ekonomika i upravlenie – Economics and management*, (3), 57-62 [in Ukrainian].
13. Savoshchenko, A.S. (2004). *Infrastruktura tovarnoho rynku [Infrastructure of the commodity market]*. KNEU [in Ukrainian].

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

14. Melnychuk, O.S. (Ed.) (1985). *Slovnnyk inshomovnykh sliv [Dictionary of foreign words]* (2nd ed.). Holovna redaktsiia «Ukrainska radianska entsyklopediia» (URE). Retrieved from https://slovnnyk.me/dict/foreign_melnichuk/%D1%96%D0%BD%D1%84%D1%80%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%80%D1%83%D0%BA%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0 [in Ukrainian].
15. Sonko, S.P., Skrynko, M.M. (2004). *Infrastruktura v umovakh tranzytyvnoi ekonomiky [Infrastructure in transitive economy]*. Ekohraf [in Ukrainian].
16. Tarasenko, A.V., Dubyna, M.V. (2016). Naukovi pidkhody do identyfikatsii sutnosti katehorii «infrastruktura silskoho hospodarstva» [Scientific approaches to identifying the essence of the category "agricultural infrastructure"]. *Upravlinnia rozvytkom – Development management, 1(138)*, 120-127 [in Ukrainian].
17. Timartsev, O.Yu., Makovetskyi, S.O. (2008). Metodichni aspekty restrukturyzatsii infrastruktury pidpriemstva velykoho mista promyslovoho rehionu [Methodical aspects of the infrastructure restructuring of a large city in an industrial region]. *Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy mashynobudivnoi haluzi: problemy teorii ta praktyky – Economics and management of machine-building enterprises: problems of theory and practice, 2(2)*, 57-78 [in Ukrainian].
18. Bereziuk, T.I., Zhelezniak, M.H. (Eds.) (2015). Universalnyi slovnnyk-entsyklopediia [Universal Dictionary-Encyclopedia]. *slovnnyk.me*. Retrieved from <https://slovnnyk.me/dict/use/%D1%96%D0%BD%D1%84%D1%80%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%80%D1%83%D0%BA%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0> [in Ukrainian].
19. Chynytska, I.I. (2014). Infrastruktura finansovoho rynku Ukrainy: poniattia, funktsii ta evoliutsiia statusu [Infrastructure of the financial market of Ukraine: concepts, functions and evolution of status]. *Biznes Inform – Business Inform, 9*, 248–253 [in Ukrainian].
20. Shaposhnykov, K.S. (2018). Vplyv instytutsiinoho seredovyscha na innovatsiinyi rozvytok ekonomiky rehionu [Influence of the institutional environment on the innovative development of the region's economy]. *Prychornomorski ekonomichni studii – Black Sea Economic Studies, 29*, 34-36 [in Ukrainian].
21. Shaposhnykov, K.S. (2010). Telelohichni pidkhody do korporatyvnoho upravlinnia: tvorchist ta kreatyvnist [Teleological approaches to corporate governance: creativity and creativity]. *Naukovi pratsi Kirovohradskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu. Ekonomichni nauky – Scientific works of Kirovograd National Technical University. Economic sciences, 17*, 67-70 [in Ukrainian].
22. Shkarlet, S.M., Dubyna, M.V., Tarasenko, A.V. (2016). *Orhanizatsiino-infrastrukturne zabezpechennia rozvytku silskoho hospodarstva Ukrainy [Organizational and infrastructural support of agricultural development of Ukraine]*. ChNTU [in Ukrainian].
23. Shmyha, O.O. (2004). *Infrastrukturne zabezpechennia efektyvnoho rozvytku rynku produktsii APK [Infrastructural support of the effective development of the market of agro-industrial complex products]*. Ternopil'ska akademiia narodnoho hospodarstva. <http://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/1565/1/dusert.PDF> [in Ukrainian].
24. Dubyna, M. (2015). The scientific approach to the identification of the essence of the category «infrastructure». *Problems and prospects of economics and management, 1(1)*, 31-36 [in English].

Отримано 31.08.2021

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

UDC 338.49:330.342

JEL Classification: L10, P00

Dmytro Kotelevets

Candidate of Economic Sciences, PhD Student

Academician Yuri Bugay International University of Science and Technology (Kyiv, Ukraine)

E-mail: d.kotelevets21@gmail.com. ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7778-6038>**THE ROLE OF INFRASTRUCTURE IN THE DEVELOPMENT
OF ECONOMIC SYSTEMS**

Abstract. *Economic systems by their nature are complex objects of study, as their development depends on a significant number of factors, conditions for the functioning of their individual components, the peculiarities of the environment in which such systems develop. An important role in the development of such systems is played by their infrastructure, which is an integral part of the functioning of any system and, thus, also affects its development. The uniqueness of the infrastructure of the economic system is that its functioning is objective, necessary, and the infrastructure itself can often be considered as a separate integrated object of study, which includes a large number of subsystems of different nature.*

Within the article, the role of infrastructure in the development of economic systems is examined. This was done on the basis of studying the essence of the category "infrastructure", which was implemented through a thorough analysis of existing in the scientific literature conceptual approaches to the content of this definition. Systematization of such approaches, their analysis allowed to state the importance of infrastructure for the development of economic systems and the complexity of its study. Approaches to the use of the category "infrastructure" in economic research were also singled out, namely: consideration of infrastructure in the context of the functioning of another economic system; consideration of infrastructure in the context of the study of certain economic processes and areas that are common to sectors of the national economy; consideration of certain types of infrastructure in the context of research of other economic systems; consideration of infrastructure within separate spatial economic systems. Consideration of the essence of the category "infrastructure" allowed to distinguish it from the definition of "infrastructure" and point out two approaches to its consideration: static (infrastructure is a set of existing infrastructure that affects the development of certain types of economic systems) and dynamic (process) formation of conditions for the development of certain types of infrastructure within the functioning of economic systems).

Keywords: *infrastructure; economic system; infrastructural provision; economic process; national economy.*

Table: 1. References: 24.

Бібліографічний опис для цитування :

Котелевець Д. О. Теоретичні положення обґрунтування ролі інфраструктури у розвитку цифрової економіки. *Науковий вісник Полісся*. 2021. № 1 (22). С. 59-70.